

**UCHWAŁA Nr /VI/2015
RADY POWIATU W RADOMIU
z dnia 24 kwietnia 2015 roku**

w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie oceny zasobów pomocy społecznej

Na podstawie § 20 ust. 2 Statutu Powiatu Radomskiego, w związku z art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /Dz. U. 2015, poz. 163/ uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Po rozpatrzeniu oceny zasobów pomocy społecznej Rada Powiatu pozytywnie ocenia i przyjmuje do wiadomości ocenę zasobów pomocy społecznej.
2. Ocena zasobów pomocy społecznej stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wnioskodawca:
Zarząd Powiatu

U Z A S A D N I E N I E

Zgodnie z 16 a ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /Dz. U. 2015, poz. 163/ gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują corocznie - ocenę zasobów pomocy społecznej. Dokument ten jest opracowywany w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej i jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

Ocena zasobów pomocy społecznej obejmuje w szczególności infrastrukturę, kadrę, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je realizujący. Ocena ta obejmuje również dane na temat liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Cyt. powyżej ustawa nakłada obowiązek przedstawiania Radzie Powiatu oceny zasobów pomocy społecznej co roku do dnia 30 kwietnia. Powyższe uzasadnia podjęcie uchwały w przedmiotowej sprawie.

Załącznik do
Uchwały Nr /VI/2015
Rady Powiatu w Radomiu
z dnia 24 kwietnia 2015 roku

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Na mocy art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U.z 2015r. poz. 163) samorządy terytorialne są zobowiązane do przygotowywania rokrocznie **Oceny zasobów pomocy społecznej.**

W realizacji tego zadania uczestniczą zarówno ośrodki pomocy społecznej, jak i powiatowe centra pomocy rodzinie, które koordynują to zadanie poprzez zebranie i opracowanie informacji z obszaru polityki społecznej ze swojego regionu.

Przygotowana ocena zasobów jest przedstawiana, zgodnie ze wskazaną powyżej ustawą w terminie do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie miasta/gminy/powiatu. Na podstawie analizy informacji przesłanych przez gminne i powiatowe jednostki samorządu terytorialnego, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej opracowuje raport wojewódzki, który jest przedkładany do akceptacji Sejmikowi Województwa Mazowieckiego do dnia 30 czerwca 2015 roku.

W bieżącym roku ocena zasobów pomocy społecznej powiatu radomskiego przygotowana została po raz kolejny w oparciu o narzędzie wykorzystujące elektroniczną Centralną Aplikację Statystyczną (CAS).

Przedstawia ona analizę opisową wybranych danych statystycznych obrazujących obszar pomocy społecznej w powiecie radomskim i jego otoczenie na tle sytuacji społecznej i demograficznej.

Niniejszy dokument prezentuje informacje dotyczące takich obszarów tematycznych, jak: infrastruktura, kadra, organizacje pozarządowe oraz nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej. Zawiera również dane na temat osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz przyczyny udzielenia wsparcia.

Ocena zasobów jest uzupełniana zarówno przez powiat, jak i gminy. Mając na uwadze odmienność zadań realizowanych przez te jednostki samorządu terytorialnego część tabel jest wypełniana zarówno przez gminy jak i powiat, zaś część danych jest uzupełniana wyłącznie na poziomie powiatu lub gminy.

Pomoc społeczna zazwyczaj definiowana jest jako element systemu zabezpieczenia społecznego, czyli całokształtu rozwiązań prawnych, instytucjonalnych, ludzkich i finansowych, organizowanych przez państwo dla realizacji celów polityki społecznej. Ocena zasobów odnosi się jednak do działań wykraczających poza zakres zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Obejmuje także szereg obowiązków realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Przedmiotowy dokument rozpoczyna się od przedstawienia danych statystycznych dotyczących sytuacji społeczno-demograficznej. Źródłem powyższych informacji są dane z bazy Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych. Dane dla powiatu radomskiego stanowią sumę liczby mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu, prezentowane są w podziale na grupy wiekowe i płeć, odzwierciedlają kategorie ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym – emerytalnym. Prognoza na przyszłe lata jest trudna do określenia, w związku z powyższym, w kwestiach budzących wątpliwości dane są powielane z lat poprzednich lub z roku oceny.

Informacja o sytuacji demograficznej i społecznej obejmuje także obraz rynku pracy oraz zasoby w zakresie infrastruktury społecznej w regionie naszego powiatu.

W celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej jednostki organizacyjne pomocy społecznej na mocy ustawy dysponują określonymi formami wsparcia w ramach zadań własnych finansowanych głównie z budżetu jednostki samorządu terytorialnego i zadań zleconych finansowanych z budżetu państwa. Te kwestie obejmuje część 3 oceny „Dane o osobach korzystających z pomocy i wsparcia” Wsparcie odbywa się poprzez realizację świadczeń pieniężnych np. świadczenia dla rodzin zastępczych na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci, niepieniężnych np. praca socjalna, świadczeń realizowanych w formie usług – umieszczenie w domu pomocy społecznej, skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy itp. Osoby korzystające ze wsparcia to wszyscy ci, którzy otrzymali pomoc w postaci świadczeń przyznanych na podstawie decyzji administracyjnej, jak również osoby korzystające z poradnictwa, pracy socjalnej, dofinansowań ze środków PFRON itp. Natomiast część oceny zasobów odnosząca się do osób i rodzin korzystających ze świadczeń dotyczy wyłącznie tych form pomocy, które zostały przyznane na podstawie decyzji administracyjnej. Zdarza się również, że te same osoby skorzystały ze świadczeń w postaci pieniężnej oraz niepieniężnej.

Od 2012 roku uregulowania prawne dotyczące pieczy zastępczej zostały wyłączone z ustawy o pomocy społecznej i zawarte w nowej ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Szeroko rozumianą profilaktykę, a więc pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka oraz pracę z rodziną zdefiniowano jako zadanie gminy, zaś rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą przypisano do realizacji powiatom.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu pełni funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie radomskim, zostało wyznaczone do pełnienia tej funkcji na mocy Zarządzenia Nr 66/2011 Starosty Radomskiego z dnia 5.12.2011 roku.

Działania mieszające się w gestii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obejmują m. innymi: kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wspieranie funkcjonujących już rodzin zastępczych, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej; przygotowywanie planów pomocy wychowankom pieczy zastępczej, oceny rodzin zastępczych pod kątem prawidłowości realizowanych funkcji, indywidualnych programów usamodzielnienia sporządzanych w odniesieniu do pełnoletnich podopiecznych rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ocena zasobów zawiera również dane liczbowe dotyczące liczebności rodzin zastępczych, przebywających w nich dzieci, usamodzielniających się pełnoletnich wychowanków, liczby przyznanych świadczeń np. na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy, związanych z usamodzielnieniem i innych.

W sytuacji, kiedy nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej następuje skierowanie do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Powiat radomski dysponuje na swoim terenie placówką opiekuńczo – wychowawczą, prowadzoną na zlecenie powiatu przez Caritas Diecezji Radomskiej. Jest to Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym, z filią w Starachowicach. Placówka dysponuje 44 miejscami, które są przeznaczone dla dzieci pochodzących z terenu powiatu radomskiego, jak również z powiatu warszawskiego zachodniego, na podstawie zawartego porozumienia.

W powiecie radomskim funkcjonują również dwie placówki wsparcia dziennego: Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Pionkach oraz Świetlica Socjoterapeutyczna „Ancora” przy Parafii Rzymskokatolickiej Św. Stanisława Bpa M. w Wierzbicy. Jednostki te realizują zadania związane z wspieraniem rodzin w sprawowaniu przez nie podstawowych funkcji, pomagają w zabezpieczaniu potrzeb bytowych, rozwojowych, emocjonalnych oraz społecznych wychowywanych w nich dzieci, tak aby nie dopuścić do konieczności odseparowania małoletnich od rodzin biologicznych.

Pomoc społeczna obejmuje także zadania polegające na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury mogącej zapewnić kompleksowe wsparcie mieszkańcom o określonych problemach. Instytucje pomocy społecznej spełniają szereg istotnych funkcji, odgrywając ważną rolę zarówno w życiu społeczności lokalnej, świadcząc usługi

społeczne stanowiące odpowiedź na występujące potrzeby, jak i nadając kształt lokalnemu systemowi pomocy społecznej.

Na terenie powiatu radomskiego funkcjonują trzy Domy Pomocy Społecznej, które wykonują zadania, mające na celu podnoszenie jakości życia osób, nie mających możliwości funkcjonowania w naturalnym środowisku. Działania te realizują poprzez poprawę usług bytowych, stosowanie odpowiednich metod pracy socjalnej, różnych form aktywizacji, jednocześnie pomagając w pokonywaniu trudności, służąc łagodzeniu cierpień spowodowanych chorobami i niepełnosprawnością.

Są to jednostki zapewniające całodobową opiekę osobom starszym, niepełnosprawnym, przewlekle chorym psychicznie i somatycznie: w Jedlance - dla osób przewlekle psychicznie chorych /140 miejsc/, Krzyżanowicach - dla kobiet niepełnosprawnych intelektualnie /130 miejsc/, Wierzbicy - dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie /88 miejsc/, z oddziałem dla osób przewlekle somatycznie chorych /38 miejsc/. Posiadanie różnych typów domów pomocy społecznej pozwala na pełne zabezpieczenie potrzeb związanych z umieszczaniem osób wymagających całodobowej opieki w tego typu placówkach.

Od 2013 roku na terenie powiatu funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance. Jest on jednostką dziennego pobytu, z której usług korzysta 35 uczestników: 15 osób z niepełnosprawnością intelektualną i 20 osób przewlekle chorych psychicznie. Dom obejmuje swoim zasięgiem mieszkańców z terenu 4 gmin powiatu radomskiego: Jedlińsk, Jastrzębia, Przytyk oraz Zakrzew.

ŚDS realizuje działania, które mają służyć podniesieniu jakości życia osób niepełnosprawnych, podtrzymywaniu dobrej kondycji psychofizycznej uczestników, rozwijaniu ich umiejętności niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia.

W ocenie zasobów nie wykazujemy funkcjonującego na terenie miasta Pionki Środowiskowego Domu Samopomocy. Jest to spowodowane tym, że podmiotem prowadzącym jednostkę jest miasto Pionki, które wykazuje jednostkę w przygotowywanej przez siebie ocenie zasobów.

Powiat radomski dysponuje ponadto trzema warsztatami terapii zajęciowej: w Jedlance gm. Iłża, w Pionkach oraz od grudnia ubiegłego roku w Młodocinie Większym, gm. Wolanów.

Są to placówki pobytu dziennego, których celem jest wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, niezdolnych do podjęcia pracy w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Wzorem lat ubiegłych kontynuujemy również współpracę z powiatem lipskim, na terenie którego funkcjonuje Powiatowy Zespół Placówek Pomocy Dziecku i Rodzinie – Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siennie. Specjalistyczne usługi z zakresu interwencji kryzysowej na rzecz mieszkańców powiatu radomskiego już kolejny rok świadczy ta jednostka. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach interwencji kryzysowej OIK w Siennie udziela natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. OIK w Siennie nie wykazujemy jednak w ocenie zasobów, gdyż powiat lipski wykazuje tę placówkę w swoim sprawozdaniu.

W 2014 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu w ramach środków pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) realizowało na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu radomskiego zadania wynikające z art. 35a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zadania z programów pn. „Aktywny samorząd” i „Program wyrównywania różnic między regionami II”.

W okresie od 01.01.2009 roku do 31.12.2014 roku realizowany był również projekt systemowy pn. „Dajmy szansę”. Celem głównym projektu było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wyrównywanie szans Uczestników Projektu tj. usamodzielniających się wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz zawodowym. W ocenie zasobów zostały zatem ujęte także te zagadnienia.

Ocena zasobów pomocy społecznej jest narzędziem, które ma służyć analizie stanu faktycznego w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej, jednocześnie stanowiąc podstawę do planowania nowych działań służących rozbudowie infrastruktury społecznej i przystosowania jej do zmieniających się potrzeb społecznych. Jest to materiał poglądowy mający ułatwić podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w kolejnym okresie.